

Förbundet Kristen humanism

Org. Nr 802004–8453

Verksamhetsberättelse 2025

Förbundet Kristen humanism – bakgrund och historik

Förbundet Kristen humanism (FKH) har sina rötter i, och tar sin utgångspunkt i en kristen humanism, etablerad idéhistoriskt och teologiskt i en historisk verklighet. Genom sin verksamhet tolkar och gestaltar Förbundet hur kristen tro och humanism hör samman. Förbundet Kristen humanism står fritt i förhållande till trossamfund och politiska partier och eftersträvar öppna kontakter mellan människor med olika tros- och samhällsåskådningar. Förbundet vill verka för ekumenisk samverkan och en levande dialog med och mellan kyrkor och kultur. FKH vill vara en samtalspartner med företrädare för vetenskap, politik, och socialt arbete och söker impulser i konstnärligt skapande och vetenskaplig kunskap så länge det handlar om människors lika värde och värdighet, globens och mänsklighetens överlevnad och vad kristen tro och värderingar betyder i denna kontext.

1918 bildades Förbundet för Kristet samhällsliv av bland annat Nathanael Beskow. 1937 grundades Förbundet för Kristen humanism av bland andra Georg Landberg och Manfred Björkquist. Detta skedde i skuggan av den politiska utvecklingen och de två världskrigen som blev så förödande. 1971 slogs de två organisationerna samman under namnet Förbundet för Kristen humanism och samhällssyn (KHS) och från 2011 Förbundet Kristen humanism. Uppdraget är fortsatt att förena tro med ansvarsutkrävande för deras skull, som utsätts för förtryck oavsett politisk uppfattning, religion, ras, etnisk och könstillhörighet. Framför allt vill FKH anta den utmaning vi står inför att rädda klimatet och mänskligheten utifrån en helhetssyn.

Denna årsberättelse ska läsas utifrån det perspektivet, och syftar till att redovisa hur olika delar av Förbundet arbetar utifrån denna vision i en turbulent tid.

Året utifrån ett internationellt och nationellt perspektiv

Året som gick präglades internationellt av det geopolitiska maktspelet mellan olika stater och stater med olika politiska väpnade grupperingar i flera länder. Krigen i Ukraina och i Israel/Palestina är fortsatt de två mest uppmärksammade konflikterna men väpnade konflikter pågick också i många andra delar av världen som till exempel Congo, Sudan, Somalia, Burma, Irak och Syrien etc. Alla dessa väpnade konflikter skördade många döda och sårade (en majoritet är kvinnor och barn), samt orsakade mänskligt lidande av ofattbar omfattning. Dessa stora humanitära katastrofer med utplånande av infrastruktur och bostäder kommer långsiktigt att få oöverskådliga konsekvenser för både ekonomi och mental ohälsa. Respekten för mänskliga rättigheter och den Internationella humanitära rätten har åsidosatts liksom många andra internationella

överenskommelser. Demokratin är på tillbakagång världen över och den avgörande frågan om mänsklighetens överlevnad på grund av klimatförändringarna har fått lägre prioritet.

Donald Trumps återkomst som president i USA ställer demokratiska institutioner inför nya utmaningar.

I Sverige präglades medias nyheter och den offentliga debatten av gängkriminaliteten med allt yngre involverade och utvisning av asylsökande, om framtida, kostnadseffektiv energitillgång och om kamp mot inflationen. Samtidigt blir klyftorna allt större mellan rika och dem som har svårt att få månadens kostnader att motsvara den inkomst man har. Medlemskapet i NATO har inneburit ökade krav på militär upprustning och nu sker ekonomiska satsningar som är ofattbara och som vi som nation måste låna till för att finansiera.

Frågor som vi brottas med är vilken värld vi vill leva i, hur verkligheten ser ut i ett långsiktigt helhetsperspektiv och vad vi har lärt oss av historien.

Jesu ord om försoning, fred, rättvisa, sanning och omsorg om medmänniskan är mer relevanta än någonsin i den tid vi lever i. FKH arbetar enträget, trots begränsade resurser, med dessa utmaningar för att skapa förändring och alternativ till den utvecklingen vi ser idag.

Samverkan med andra organisationer

Förbundet samverkar med andra organisationer som arbetar med frågor som ligger förbundet varmt om hjärtat. Här lyfter vi fram två exempel på detta:

Uppvaktning på UD beträffande regeringens hållning i kärnvapenfrågan

Sverige har under många årtionden varit aktivt internationellt i kampen för nedrustning av kärnvapen men nu tycks värderingarna förändrats.

Kväkarna i Sverige och förbundet har tillsammans med andra organisationer sedan flera år uppvaktat UD för att lyfta kravet att den svenska regeringen undertecknar FN:s resolutionen om förbud mot kärnvapen. Vi har ställt frågan varför detta ännu inte har skett och varför inte Sverige i samband med inträdet i NATO har skrivit in att inga kärnvapen ska finnas på svensk mark, vilket Norge, Danmark, Finland har gjort.

Inför den senaste uppvaktningen den 11 juli samlade vi tretton organisationer bakom uppropet däribland Svenska Freds, Kristna Freds, Läkare mot kärnvapen, Präster och Pastorer mot kärnvapen och många andra organisationer. Vår ordförande Bo Forsberg deltog vi uppvaktningen.

Konferens om Israel- och Palestinakonflikten

Den 16 – 18 maj samlade FKH, Kairos Palestine Sweden och Sabeel Sverige ett hundrafemtio personer i Uppsala under temat: ”Avkolonialisera Palestina, Landet, folket och Bibeln”.

Utgångspunkten var Mitri Rahebs bok med samma titel och som själv deltog med föreläsning i konferensen. Mitri Raheb avslöjar och beskriver sambanden mellan kolonialism och sionistiskt kristna värderingar som idag har blivit vedertagen i många delar av världen. Det är en fråga som har blivit en fråga om teologi och vilken roll Israel spelar i den frälsningshistoria som delar av kyrkan bekänner och hur det påverkar politiska beslut i konflikten mellan Israel och Palestina.

Mitri Raheb breddar och fördjupar samtalet genom att ersätta ordet ockupation med bosättarkolonialism, ett kolonialt mönster med många historiska paralleller. Kyrkor som vill fred genom rättvisa kan omöjligen värja sig för Rahebs konsekventa och välgrundade analys.

Denna konferens var en del av en serie planerade konferenser för att fördjupa kunskapen och historien bakom det palestinska folkets situation i den pågående konflikten.

Årsmötet

Förbundets årsmöte hölls den 9 augusti 2025 på Sjöviks folkhögskola

Årsmötet beslutade:

- Godkänna årsredovisning för 2024 med verksamhetsberättelse, fastställa resultat och balansräkning som granskats av Förbundets revisorer och därmed bevilja styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året.
- Godkänna reviderad budget för 2025 och förslag till budget 2026 samt medlemsavgift 2026.
- Att välja Olle Kristenson till ordförande 2025–2026.
- Att välja ledamöter till styrelsen:

För perioden 2025–2027:

Barbro Gustavsson, Göteborg, Svenska kyrkan (omval)

Sten Ström, Uppsala, Svenska kyrkan (omval)

Lisa Tegby, Umeå, Svenska kyrkan (omval)

Helen Friberg, Stockholm, Equmeniakyrkan (nyval)

Pekka Møllergård, Tranås, Evangeliska frikyrkan (nyval)

Till ledamöter för perioden 2025 – 2026 (fyllnadsval för Olle Kristenson, Maria Klasson Sundin och Per Duregård) valdes:

Bo Forsberg, Stockholm, Equmeniakyrkan (omval)

Gunilla Møshi, Stockholm, Svenska kyrkan (nyval)

Magnus Stenberg, Stockholm, Equmeniakyrkan (nyval)

Tidigare valda ledamöter för perioden 2024–2026:

Eva Danneholm, Stockholm, Equmeniakyrkan

Hanna Soldal, Uppsala, Svenska kyrkan
Dag Tuvelius, Uppsala, Svenska kyrkan

- Till revisorer för ett år valdes: Anders Kristoffersson, Anders Rodén och Kenneth Kimming (ersättare).
- Till valberedning valdes: Marita Jönsson, Annastina Jönsson och Karin Boberg.
- Årsmötet antog också ett uttalande om Sveriges solidaritet med det palestinska folket som skickades till partiernas utrikespolitiska talespersoner. Av dessa har bara Socialdemokraternas Morgan Johansson svarat.

Styrelsens arbete

Styrelsen har mötts vid sex tillfällen under verksamhetsåret.

På dagordningen står alltid samtal om den aktuella situationen i samhället nationellt och internationellt och hur vi som förbund ska förhålla oss till detta. Planeringen av Årets bok och sommarmötet finns också med på dagordningen och sker i nära samarbete med de två kommittéer som så förtjänstfullt och hela tiden försöker spegla den aktuella utvecklingen i samhället i relation till FKH:s värderingar.

Dessutom har bland annat följande frågor stått på dagordningen:

- Budget, bokslut och ekonomisk förvaltning av FKH:s tillgångar
- Uppdatering av FKH:s hemsida och bloggen.
- Arkiveringsfrågor
- Medlemsrekrytering
- Samarbete med Sigtunastiftelsen

Styrelsen försöker att en gång per år lägga sitt sammanträde på olika platser i landet under en helg för att, förutom att sammanträda, arrangera offentliga seminarier eller panelsamtal och dela gudstjänstgemenskapen med en lokal församling – helst ekumeniskt. Årets utlokaliserade styrelsehelg ägde rum i Umeå 7–9 februari, med själva sammanträdet lördagen den 8 februari. Se vidare under lokala aktiviteter.

Vid sitt konstituerande möte den 9 augusti utsåg styrelsen Helen Friberg till vice ordförande och Sten Ström till kassör. Båda dessa bildar tillsammans med ordförande Olle Kristenson arbetsutskott, som sammanträder vid behov. Vid sammanträdet valdes Barbro Gustavsson till sekreterare.

Sommarmötet 2025

Förbundets sommarmöte 2025 ägde rum på Sjöviks folkhögskola i Folkärna den 6-10 augusti med temat ”Saliga de som stiftar fred - ett möte i mörkrets skugga.” Sjövik tog emot oss med öppna armar, lokaler och måltider fungerade utmärkt och personalen var väldigt tillmötesgående.

Författaren och debattören Göran Greider talade om "Krigsretorik och fredsbygge". Läkaren och författaren Pekka Møllergård talade utifrån sina stora kunskaper om den kristna högern i USA på temat "Hur kunde det gå så här långt?" "Fiendebilder och försoning" var temat för filmvetaren, professor Tomas Axelson när han talade om film, känslor och lyhörd nyfikenhet på den andre och Ekumeniakyrkans kyrkoledare Karin Wiborn gav oss i sitt föredrag en teologisk reflektion över "Guds fred i imperiernas tid."

En kväll under mötet ägnade vi åt det stora ekumeniska Stockholmsmötet 1925 och det Ekumeniska året 2025 under sakkunnig ledning av biskop emeritus Jonas Jonson och Olle Kristenson, redaktör för den stora boken om Stockholmsmötet. En annan kväll fick vi lyssna till fin dalamusik.

Vårt sommarmöte rymde också verkstäder med alltifrån samtalsgrupper till poesivandringar och akvarellmålning och utflykter till bland annat Avesta Art och Karlfeldtsgården. Gudstjänster och fest och naturligtvis många samtal i små och stora grupper var som vanligt också en viktig del av vårt sommarmöte.

Sommarmöteskommittén 2025 bestod av Kenneth Kimming, Per-Inge Lidén och Lisa Tegby.

Årets bok

Årets bok 2026, *En värld i förändring*, lades samman i november 2026. Då var frågetecknen och farhågorna inför det kommande året många. Vi lever i en värld i förändring och temat går som ett stråk genom Årets bok 2026.

Svenskättade biskopen Mariann Edgar Budde blev känd över en natt. För att hon uppmanade USA:s nyttillträdde president att visa nåd mot utsatta grupper. Men hon manar också till självvrannsakan. Hon understryker att vi alla riskerar att begå våra värsta misstag när vi är säkra på att vi har rätt. Därför måste kristna stå upp och utmana orättvisan men alltid göra det i en ödmjuk anda.

Men många kristna i USA är samtidigt en av Donald Trumps viktigaste väljargrupper. Pekka Møllergård berättar hur den långa vägen dit såg ut.

Under 2025 fick världen se en ny påve stiga ut på balkongen vid Peterskyrkan. Leo XIV är född amerikan, men har levt större delen av sitt liv som präst i Sydamerika. Allt tyder på att han följer arvet från sin föregångare. Och ser som en av kyrkans uppgifter att våga säga ifrån.

När vi lade ihop årsboken i slutet av oktober för två år sedan hade Hamas terrorattack den 7 oktober inträffat bara några veckor tidigare. Nu ser vi de första stegen i en bräcklig vapenvila och frigivandet av de överlevande i gisslan. Hur de här två åren förändrat livet för befolkningen i Israel liksom på Västbanken och i Gaza kan vi bara ana. Stora delar av Gaza ligger i ruiner och antalet döda är över 69 000 personer.

Jämfört med verklighetens våld kan filmens värld verka obetydlig. Men Tomas Axelson skriver om hur filmen har förmågan att förstärka bilden av den utmålade fienden. Samtidigt som den kan visa på både fördjupning och försoning.

Årets bok spänner över ett brett fält. Här finns en personlig spaning över den amerikanska demokratin under nedmontering, debatten om Svenska kyrkans skogar och visionen om Guds fred i imperiernas tid. Bland mycket annat.

Här finns också ett trettiotal recensioner inom ämnen som skönlitteratur, historia, samhälle, filosofi, psykologi och religion. En guldgruva för kunskap för dem av oss som inte hunnit ha koll och läsa allt som kommit ut.

Redaktionskommittén har bestått av Dag Tuvelius (huvudredaktör), Lena Bohman (administrativ redaktör), Magdalena Dahlborg, Stina Karlton, Olle Kristenson, Annika Sjöqvist Platzer och Hanna Soldal.

Bloggen

Förbundets blogg *Den kristna humanisten* har under året publicerat 66 samtidskommentarer på förbundets hem- respektive Facebooksida. Anders Wesslund, Skellefteå har fortsatt att fungera som bloggans redaktör för en fast grupp av skribenter som bestått av Anders Kristoffersson, Umeå, Erik Lundgren, Uppsala, Helene Egnell och Lars Söderholm, Stockholm, Sten Högborg och Benny Fhager, Göteborg (Donsö).

Under året har en grupp av fristående krönikörer knutits till bloggen där deras texter i lokala tidningar återpublicerats. Det har gällt Lisa Tegby (Västerbottens-Kuriren), Kerstin Bergeå (Dala-Demokraten) och Stefan Edman (Bohuslänningen). Till det har Görel Råsmark medverkat och Gunn-Britt Sundström med en text som ursprungligen publicerades i DN.

Samtliga skribenter står personligen för sina bidrag och där redaktören mer har lyssnat efter att de röster som hörts står i förbundets tradition. Då de medverkande har olika bakgrund och kunskapsområden har det även avspeglats i en mångfald av ämnen på bloggen. Några gemensamma nämnare kan skönjas med grund i kristen humanism: en öppen bibelsyn och öppenhet för olika uttryck av tro och liv samt ett starkt socialt patos och samhällsengagemang där folkrätt, FN och mänskliga rättigheter återkommande varit ledstjärnor. Det har även funnits en något brokig samling av texter som på olika sätt uttryckt andlighet, tro och teologi och som mer avspeglat skribenternas personlighet och tänkande. I andra texter har vetenskap, konst och filosofiska resonemang kommit fram. Några personporträtt har även fått plats, som av Ernesto Cardenal, Ivar Lo Johansson och Cornelis Vreeswijk.

Stora händelser under året har avspeglats på bloggen. Valet av Donald Trump till president, terrorådet i Örebro, Israels utplåningskrig och misstänkta folkmordsbrott i Gaza, Ukrainakrigets fortsättning, Nato, upprustning och Sveriges politik inom klimat, miljö och internationell säkerhet är ämnen som berörts. Det har funnits återkommande kritik mot regeringens förskjutning bort från humanistiska grundvärden och kritiska reflektioner kring den starka högernationalismen i samhället i många inlägg.

Under året har antalet följare för förbundet på Facebooksidan passerat 1000-strecket. I vilken grad det utgörs av besökare på bloggen är svårt att säga. Antalet exponeringar av bloggbidragen ligger i spannet 200 - 500 och antalet interaktioner för inläggen ligger med en grov uppskattning på ca 30 - 40 per inlägg. Antalet unika besökare är dock svårt att utläsa.

Lokala aktiviteter

De lokala aktiviteter som sker runt om i landet under verksamhetsåret är själva ryggraden i förbundets verksamhet. Aktuella teman och alltid uppskattade av våra medlemmar och av utomstående personer. Här kommer en kort redovisning.

Uppsala/Uppland

Årsmöte i Valsätrakyrkan

Verksamhetsåret började traditionsenligt i Valsätrakyrkan den 2 februari med gudstjänst, kyrkkaffe, årsmöte och ett intressant föredrag. Pastor Anders Jarl predikade. biskop emeritus Jonas Jonson beskrev i sitt föredrag om Nathan Söderblom och hur det ekumeniska mötet 1925 växte fram och vad det har kommit att betyda. Uppslutningen och stämningen var god.

Vårens program

Den 25 mars genomfördes ett program på Humanistiska teatern vid Uppsala universitet kring det framtida Public Service. Martin Tunström från Barometern i Kalmar mötte journalisten, tidigare Tv-chefen med mera, Christina Jutterström i ett samtal som leddes av Anders Wejryd. Uppslutningen av deltagare var god, ca 50 personer.

En samtalsdag med mässa och lunch genomfördes i Nysätra kyrka den 5 april. Temat var "Ekumeniken idag". Medverkade gjorde Sara Gehlin, Nausikaa Haupt och Anders Wejryd. Det blev fina samtal och förplägnaden var mycket god. Tyvärr deltog endast elva personer.

Den 16–18 maj var förbundet medarrangör av den ekumeniska helgen "Tid för Guds fred" i Missionskyrkan i Uppsala. Helgen innehöll angelägna program om situationen i Gaza och Palestina. Programmet avslutades med en stor ekumenisk högmässa i Helga Trefaldighets kyrka med efterföljande kyrkkaffe.

Höstens program

Lika – olika på samma ort, föreläsningsserie på Stadsbiblioteket i Uppsala

1 oktober: **Att drömma farligt – om demokratins gränser**

Idéer om jämlikhet och hållbarhet ifrågasätts allt oftare. Hur blev det så? Anna Ardin berättade om rapporten *Stämplad som demokratiextremist*, som visar hur tankar och visioner ibland stoppas innan de ens får en chans. Anna Ardin är doktorand i civilsamhällesforskning vid Marie Cederschiöld högskola, diakon och författare.

8 oktober: **Skuggor vilar över Palestina och Israel, hur kan vi bidra till att skingra dem?**

Hur angår Mellanöstern oss här i Sverige? Gaza har kallats vår tids moraliska kompass. Vad kan vi göra för att stå upp för rättvisa och värdighet? Johanna Wassholm, policyrådgivare för Mellanöstern, berättade om Act Svenska kyrkans arbete i Israel och Palestina och vad det kan innebära att vara en principfast röst.

15 oktober: **En värld utan krig?**

Det pågår flera grymma och destruktiva krig i världen och som har många olika orsaker. Men det finns starka skäl att vända på perspektivet: vilka är förutsättningarna för att krig mellan nationer och grupper skulle kunna upphöra för alltid? Lars Ingelstam tog upp krigsavhållande faktorer och hur vi som medborgare kan förstärka dem. Lars är professor emeritus i Teknik och social förändring och har skrivit boken "Fredspolitiska perspektiv".

Programmen lockade ca 40 deltagare varje kväll.

Globala veckan 16–23 november

Den globala veckan inleddes i Österledskyrkan på kvällen den 16 november. Gudstjänsten leddes av Elisabeth Bernspång som också predikade. Malin Frisk, Birgitta och Mats Svensson svarade för musiken.

Den temakväll som brukar genomföras på tisdagar blev en programkväll i Missionskyrkan torsdagen den 20 november. "Nu är det hög tid att stå upp för vårt lands biståndsvilja!" Erik Lysén Act Svenska kyrkan, Mattias Brunander Diakonia och Helena D´Arcy Caritas medverkade. Lisa Pelling var moderator och Sankta Marias kyrkokör stod för musiken. Ca 45 personer deltog i programmet.

Veckan avslutades i Uppsala domkyrka med en kvällsgudstjänst den 23 november.

Göteborg

Lokalavdelningen i Göteborg har, utifrån de behov man upplever, fokuserat på samtalet. I ekumenisk anda har man mötts i Betlehems kyrkan, Vasakyrkan och i Sensus lokaler. Samarbetet med Sensus har fungerat mycket väl.

År 2025 var inte vilket år som helst. 100-årsjubileum till minnet av det stora ekumeniska Stockholmsmötet 1925 uppmärksammades också av lokalavdelningen i Göteborg.

17 februari 2025

Det ekumeniska jubileumsåret, del 1: Samtal utifrån Sara Gehlins artikel om receptiv ekumenik i Årets bok 2018.

17 mars 2025

Det ekumeniska jubileumsåret, del 2: Denna gång medverkande Anders Svensson, som är pastor i Equmeniakyrkan med bakgrund i metodistkyrkan. Han har gedigen erfarenhet av ekumeniskt arbete med baptister, metodister och missionskyrkan i samband med bildandet av Equmeniakyrkan.

28 april 2025

Det ekumeniska jubileumsåret, del 3: Olle Kristenson var på besök för samtal om boken om det stora ekumeniska mötet i Stockholm 1925 ”Detta är endast en begynnelse”.

19 november 2025

Jesus och kriget om kristen tro och pacifism. Medverkande: Stefan Risenfors, präst i Svenska kyrkan och tidigare ordförande i Kristna fredsrelsens lokalgrupp i Göteborg.

30 september 2025

Tecken av hopp – när fredslängande palestinier och judar söker varandras gästfrihet. Medverkande: Sten Högberg, pastor i Equmeniakyrkan och författare till boken *Gästfrihetens gränser och hopp*.

Kvällarna brukar samla 10–12 personer. Samlingarna inleds med enkelt fika till självkostnadspris. Därefter kvällen tema/gäst och efterföljande samtal. Kvällarna avslutas ca 20.30.

Vi samarbetar med studieförbunden Sensus och Bilda. Under 2025 har samlingarna ägt rum i Sensus lokaler.

Stockholm

I samarbete med Sofia församling har Kristen humanism Stockholm haft fyra föredrag, en samtalskväll och en filmvisning 2025.

26 mars: *Cecilia Sjöholm, Har samvetet längre en plats?*

3 april: *samtal kring Cecilia Sjöholms tankar.*

19 maj: *Lennart Lindström, Dag Hammarskjöld - mannen bakom ämbetet.*

14 oktober: *Henrik Lagerlund, Martin Buber: en filosofi för vår tid.*

6 november: *Dokumentärfilmen: Outgrow the System och panelsamtal tillsammans med Klimatgruppen i Sofia församling.*

26 november: *Jonas Jonson, Stora ekumeniska mötet i Stockholm 1925 - vad hände sedan?*

Ansvariga för planeringen: Cecilia Andrae, Åke Jonsson och Lars Söderholm.

Lund

Under år 2025 har FKH och Västerkyrkan i Lund anordnat två arrangemang tillsammans:

15 mars: **Behöver vi Gamla testamentet?** En lördagseftermiddag i mars hade vi möjlighet att borra djupare i frågorna om vi alls behöver GT, hur texterna kan brukas och missbrukas och hur kunskap om dem kan göra dem mer tillgängliga. Vi började med en lunch och fortsatte med ett samtal mellan Blaženka Scheuer och Samuel Byrskog, båda bibelvetare vid Lunds universitet, och med Karin Olofsdotter som samtalsledare. Ca 40 personer deltog.

20 september: **BOKSTAVSTRO**. I ett samtal om text och tolkning blickade vi bortom bokstaven med utgångspunkt i Bibelns texter och Johanna Larssons diktsamling "Bokstavstro". Medverkande: Maria Küchen, författare och samtalsledare, Blaženka Scheuer, docent i Gamla testamentet, och Samuel Byrskog, professor i Nya testamentet. Ca 30 personer deltog. Sedan bjöds en möjlighet att äta soppa och att lyssna på en konsert, allt som en del av Kulturnatten i Lund.

Jönköping

20 september hade drygt 1000 personer mött upp för att demonstrera under parollen **Smålands Jerusalem säger nej till folkmord**. Demonstrationen var noggrant planerad vad gällde texter på plakat och i talkörer. Ett 20-tal organisationer, bland annat FKH var med och stöttade och såg till att ordningen upprätthölls.

Bland alla Palestinaflaggor fanns banderoller, plakat och talkörer: "Befria Palestina!", "Svält är mord!", "Återuppta kontakt med UNWRA!"

I Rådhusparken blev det sång och tal. Biskop emeritus Jan-Olof Johansson utgick från sina erfarenheter och möten med människor, senast i Betlehem under våren. Där fanns upplevelsen av uppgivenhet och hopplöshet, men också en beslutsamhet när några unga studenter svarade "vad är alternativet" på frågan om de trodde på fred. Den skam vi kan känna när vi inte orkar ta in de förfärliga nyheterna från Gaza behöver vi hjälpas åt att tillsammans hantera. Amnestys ordförande Anna Johansson och Rima Aboutok från Palestine in mind talade också.

7 december var FKH medarrangör i ett program under rubriken **Jul i Betlehem** i Kristinagården. Temat var situationen för de kristna församlingarna på Västbanken, utsatta för bosättningsvåld som mord, demolering av bostäder och dagliga trakasserier. Medverkande var biskop Jan-Olof Johansson, Maria Wålsten, Act Svenska kyrkan (på länk från Jerusalem) och Bosse Johansson, ekumeniska följeslagare som deltagit i flera resor till området. Det var fullsatt i salen

Umeå

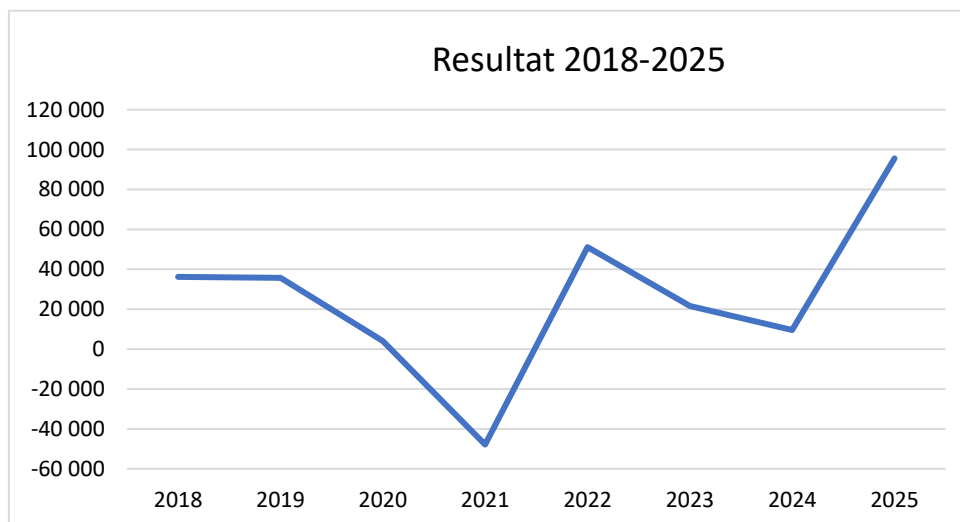
Den 8 mars anordnade Kristen humanism i Umeå i samband med styrelsens vårhelg en lördagseftermiddag med temat **Vilken kyrka behöver demokratin?** Bo Forsberg, vårt förbunds ordförande, Karin Sporre, pastor och professor i pedagogiskt arbete vid Umeå universitet och Ola Nordebo, Västerbottens-Kurirens politiske redaktör samtalade kring frågor som Vad är det att vara kyrka i en tid av kris?, Har kyrkan något att tillföra samhället?, Hur kan kyrkan trösta och hur kan hon utmana? Ett 40-tal personer hade mött upp till denna stimulerande eftermiddag i Ålidhemskyrkan.

Ekonomi och medlemsutvecklingen

Ekonomiskt resultat ('000 kronor)

	Utfall 2025	Rev. budget 2025	Utfall 2024
Rörelseresultat	-18,8	-132,8	-109,6
Finansnetto, avsättn.	114,4	70 0	119,2
Redovisat resultat	95,6	-62,8	9,6

Under 2025 visade Förbundet Kristen humanisms rörelseresultat ett underskott på knappt 20 tkr, vilket var 114 tkr bättre än budgeterat och nästan 91 tkr bättre än föregående år. Finansnettot blev nästan 82 tkr. Av reserverade medel för FKH Upplands användes nära 33 tkr, och därefter återstår dygt 7 tkr. Eftersom solidaritetsfonden inte ianspråktoes under 2025 heller, gjordes varken avsättning till eller uttag från den. Det redovisade resultatet efter finansnetto och avsättningar slutade därmed på ett överskott på drygt 95 tkr, vilket innebar en fortsättning av de normala positiva resultat som redovisats under alla år sedan 2013 med undantag av pandemiåret 2021.

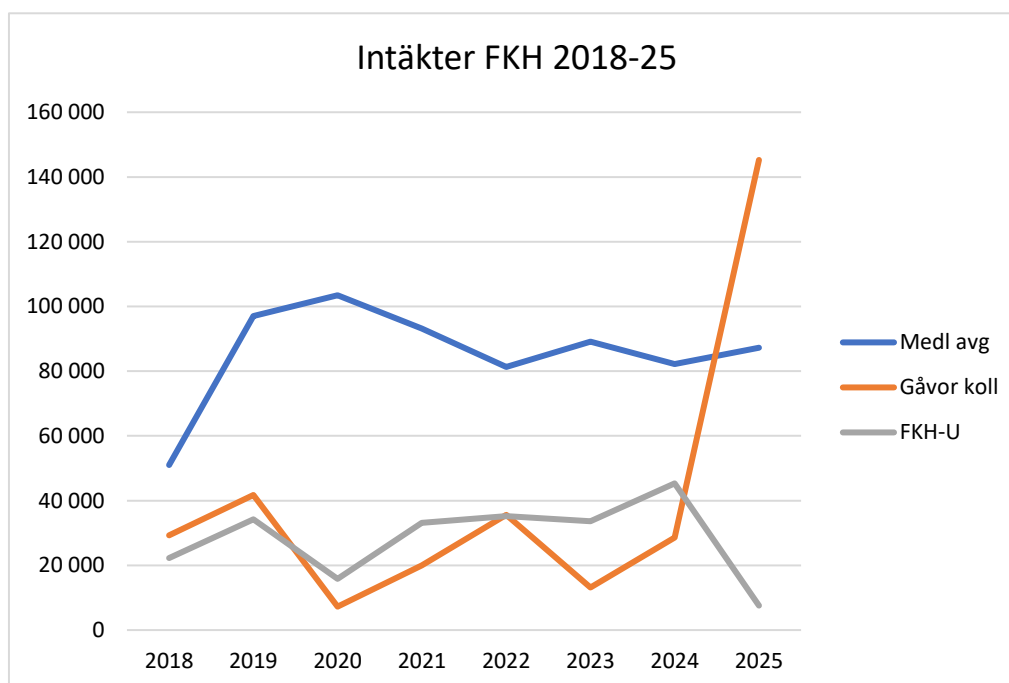

Detta överskott beror till stor del på en engångsgåva från KRISS på 100 tkr. Det uppkom trots att den budget (60 tkr), som hade avsatts för lokal verksamhet, överskreds med knappt 15 tkr. Jämfört med föregående år (97 tkr) hade kostnaderna minskat, men verksamhet bedrevs, förutom i Uppsala och Stockholm, även i Göteborg, Lund och Jönköping. Årets överskott uppkom också på grund av att Sommarmötet gav ett överskott på drygt 21 tkr – att jämföra med det budgeterade underskottet på 5 tkr. Nettokostnaden för Årets bok blev drygt 136 tkr, nästan precis enligt budget (135 tkr).

Intäkterna

	Utfall 2025	Rev. budget 2025	Utfall 2024
Medlemsavgifter	87,2	90	82,2
Gåvor, kollekter	145,3	120	28,6
Årsbok	3,8	5	1 0
Sommarmöte	96,9	85	158,7
Lokalt arbete	7,6	2	45,3
Finansiella intäkter	81,9	60	84,4
Avsättningar	0	12	0
Summa intäkter	422,7	374	400,2

Medlemsavgifterna under 2025 blev något lägre än det budgeterade beloppet men mer än föregående år. I medeltal under de sex senaste åren har Förbundet fått in cirka 83 tkr, och för 2025 inbetalades alltså något mer avgifter än genomsnittet. Gåvor och kollekter till FKH centralt blev större än både budget och föregående år, och detta beror, som sagt, på den gåva som FKH erhöll när KRISL lades ned. Sommarmöteskollekten, som uppgick till 32 tkr, öronmärktes för humanitärt arbete i Gaza och utbetalades via Act Svenska Kyrkan, Diakonia och Caritas. FKH-Uppland fick ingen stiftskollekt under 2025 och gåvorna blev 8 tkr jämfört med budgeterade 20 tkr och föregående år 45 tkr. Över de senaste åtta åren påverkades, inte oväntat, erhållna kollekter av pandemin. Dessa års medelvärde för både FKH centralt och FKH-Uppland är 40 tkr respektive 28 tkr men om pandemiåret 2020 räknas bort blir det 45 tkr respektive 30 tkr.

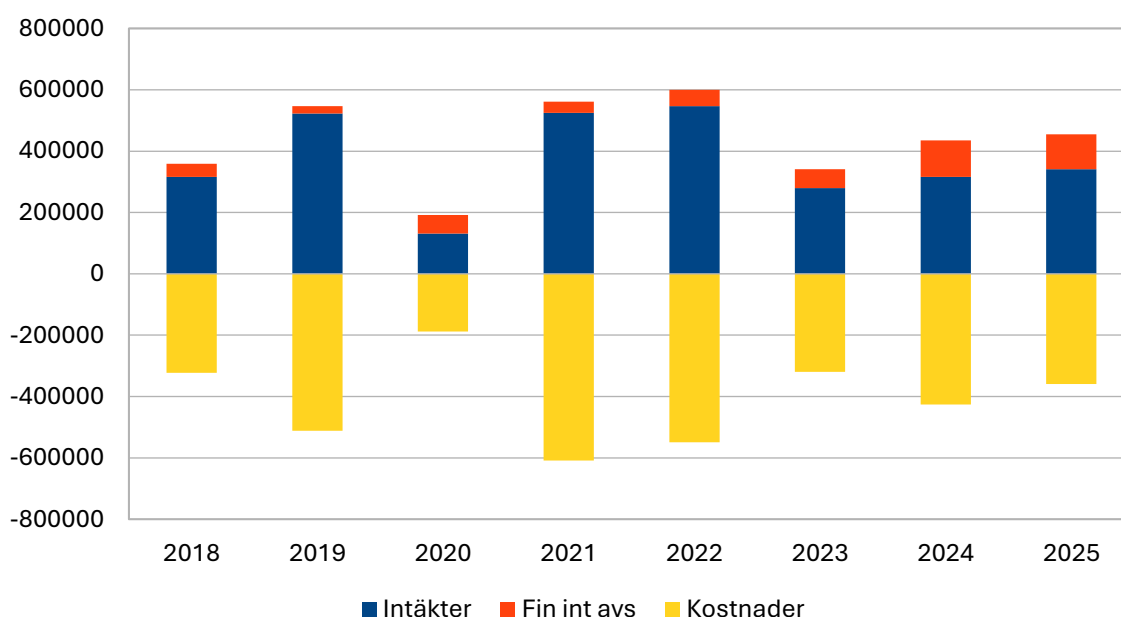

Liksom under de senaste åren fick Förbundet inte några bidrag till Årets bok. Detta beror till största delen på de tidsmässiga kraven från de fonder som skulle kunna bevilja bidrag. För att undvika att ansökningsproceduren påverkar produktionen av boken alltför mycket, har Förbundet avstått från att söka. Försäljningen av enstaka böcker ligger högre än föregående år men något lägre än budget.

Deltagarnas kursavgifter till Sommarmötet blev knappt 30 tkr högre än 2024 och översteg budgeten med 27 tkr. Avgifterna för kost och logi betalades direkt till folkhögskolan liksom 2024. Några extra avgifter betalades inte av deltagarna för något evenemang – föregående år uppgick den intäkten (och motsvarande kostnad) till cirka 70 tkr.

När det gäller de finansiella intäkterna, minskade de med knappt 3 tkr jämfört med föregående år, men var 22 tkr högre än den konservativt beräknade budgeten. Underskottet mellan kollekt till FKH Uppland och kostnaderna för dess lokala aktiviteter uppgick till knappt 33 tkr (budgeterat till 10 tkr) och täcktes av reserverade medel.

Intäkter och kostnader 2018-25

Kostnaderna

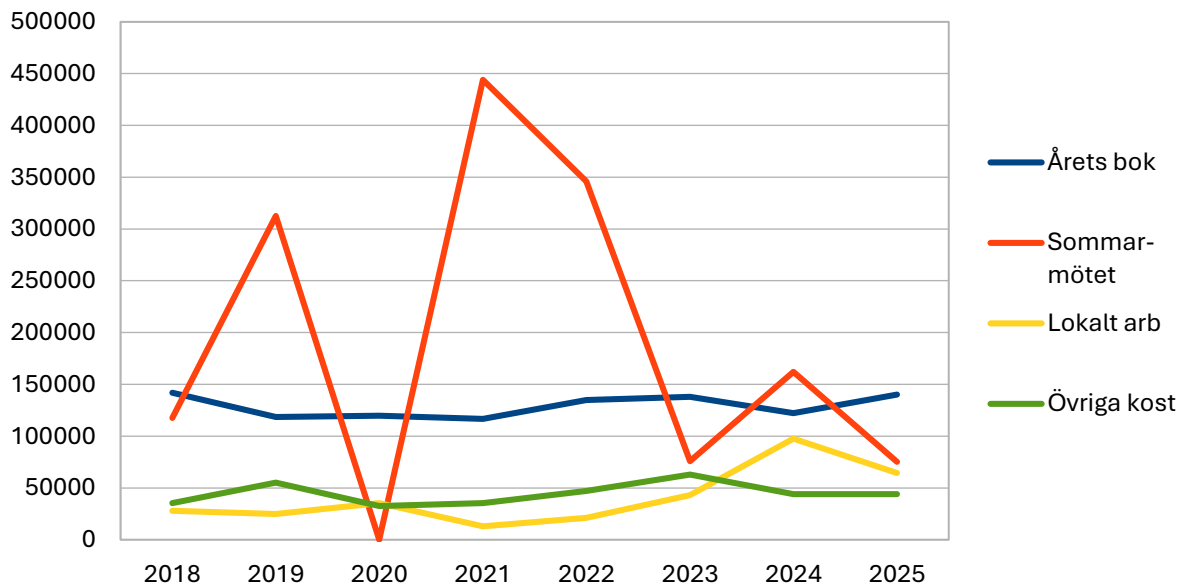
	Utfall 2025	Rev. budget 2025	Utfall 2024
Lämnade bidrag	42,0	0	0
Årets bok	140,2	135	122,1
Sommarmötet	75,3	92	161,9
Solidaritetsfonden	0	5	2,5
Lokala aktiviteter	64,4	70	97,5
Kommunikation	4,0	20	3,3
Sammanträden	20,7	40	23,0
Administration	12,5	15	16,4
Övriga kostnader	0,3	5	1,1
Summa kostnader	359,6	382	425,5

Som nämndes ovan öronmärktes Sommarmöteskollekten helt för arbete i Gaza. Därutöver lämnade FKH ett bidrag om 10 tkr till Kairos Palestine för ett seminarium i Uppsala. För Årets bok blev de budgeterade kostnaderna högre än både vad som budgeterats och föregående års kostnader. Beloppet påverkas främst av tre faktorer:

antal sidor samt antal exemplar som trycks och distribueras. De senaste årgångarna har skickats i dubbla exemplar till alla medlemmar för att de ska kunna ge bort ett exemplar till en vän.

Kostnaderna för mat och logi vid Sommarmötet betalades inte via FKH utan direkt av deltagarna till folkhögskolan. Årets kostnader, 75,3 tkr, avser främst de medverkande (som fick kost, logi och/eller resa, i något fall arvode). Solidaritetsfonden har ännu inte blivit så känd, inga ansökningar om stipendium inkom till styrelsen.

Verksamhetskostnader 2018-25

Budgeten för lokal verksamhet uppgick till 70 tkr men utnyttjades inte helt (64,4 tkr) trots att ny verksamhet startade i Jönköping. i Uppland, Göteborg och Lund användes endast mindre belopp medan Stockholm använde precis det budgeterade beloppet. Några aktiviteter som bedrevs i andra orter bekostades inte via FKH:s budget (bl a Umeå). För FKH Uppland brukar verksamheten finansieras av stiftskollekter, och eventuella över- eller underskott regleras mot avsatta medel. Under 2025 fick FKH dock inte några kollektor annat än sent inbetalda belopp från 2024.

Kostnader för Förbundets kommunikation (4 tkr) avser främst trycksaker. Den omarbetning av websidan (inkl. manual för inlägg av lokala evenemang) som kontrakterades för några år sedan, slutfördes inte heller under 2025. Administration (12,5 tkr). avser porto, bokföringsprogram och bankavgifter och är lägre än 2024. Kostnaderna för sammanträden (20,7 tkr) motsvarade föregående års utfall (23,0 tkr) och inkluderade ett möte i Umeå i samband med ett lokalt evenemang, vilket uppskattades mycket. Något arbete, inriktat mot rekrytering av unga vuxna eller av nya medlemmar generellt, genomfördes inte heller 2025. Förbundet strävar i stället efter att verksamheten ska uppfattas som så viktig och attraktiv att nya människor vill bli medlemmar. Årets bok och Sommarmötena brukar resultera i flera nyanmälningar

Balansräkningen

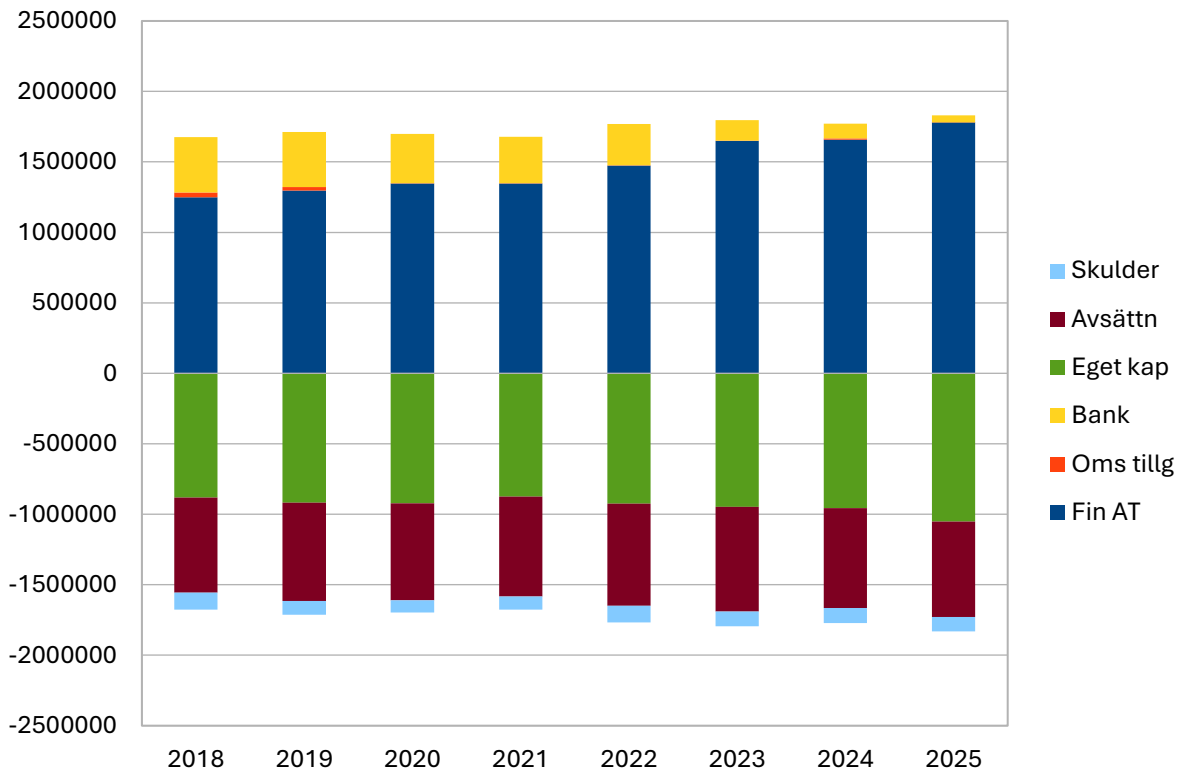
Balansräkningens totala omslutning var drygt 1 830 tkr (2024: 1 771 tkr), en ökning med 59 tkr.

Bland balansräkningens **tillgångar** uppgår de finansiella anläggningstillgångarna i Ethos fonder och Oikocredit till knappt 1 781 tkr (2024: 1 657 tkr), sedan årets avkastning 82 tkr (liksom tidigare år utom 2021) och ytterligare 42 tkr hade investerats. Vid årsskiftet uppgick marknadsvärdet för Ethos fonder till drygt 2 533,1 tkr, en ökning med cirka 200 tkr sedan föregående bokslut. De etiska fonderna ger både avkastning och bidrar till hållbara investeringar. Liksom tidigare granskar styrelsen aktivt att fonderna förvaltas på ett hållbart sätt, ekologiskt, socialt och styrningsmässigt med både positiva och negativa kriterier för placeringar. Det bokförda värdet för Oikocredit, kyrkornas fond för mikrokrediter, uppgick till knappt 107 tkr, samma som 2023 eftersom någon utdelning inte lämnades. Den räntelösa bankbehållningen minskade från 103,3 tkr (2024) till 49,3 tkr.

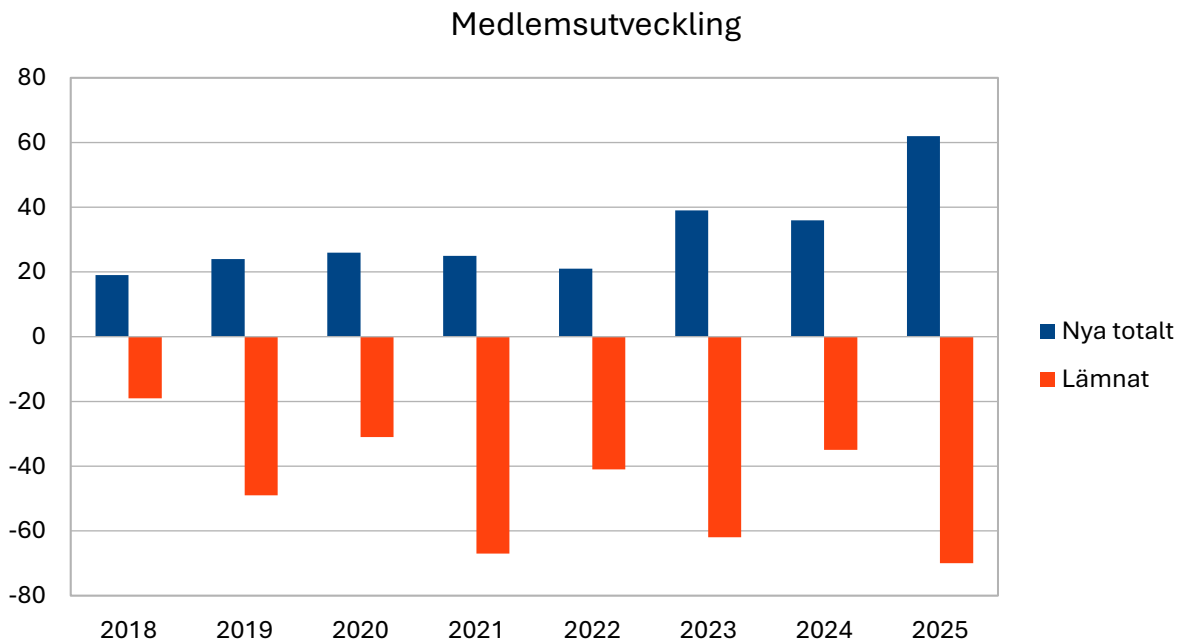
På **skuldsidan** saknas fakturan för produktion och tryckning av årsboken, som ännu inte hade erhållits före bokslutet. Ett uppskattat belopp (100 tkr) togs därför upp som upplupen kostnad, och stämde väl med kostnaden när fakturan kom (2024:114,5 tkr). De medel som reserverats för Upplandsavdelningen minskades med årets underskott i verksamheten, knappt 33 tkr (2024:35 tkr), och uppgår nu till 7,3 tkr (2024: 40 tkr). Solidaritetsfonden tillkom genom dels en kollekt under Sommarmötet 2023, dels en avsättning av det årets resultat, men har hittills inte använts.

Förbundets Egna kapital har ökat med 95,6 tkr från år 2024, och uppgår nu till 1 052 tkr. Därtill kommer Fries Ossians fond, vars nominella värde, 652 tkr, kvarstår sedan donationen gjordes.

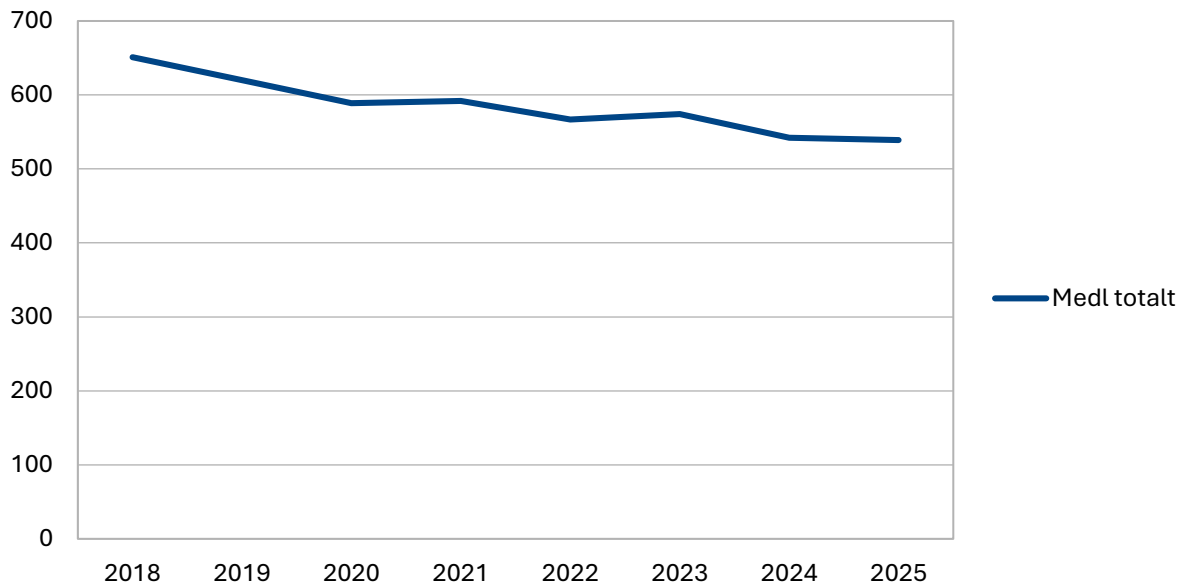
Balansräkning 2018-25

Medlemsutveckling

Medlemsutveckling 2018-25

Utmaningar inför framtiden

Förbundet Kristen humanism är mer relevant än någonsin. Allt arbete sker oavlönat och på frivillig basis. Vi är ett litet förbund och okänt för många. Vi måste därför hitta samarbeten med organisationer och samfund som delar våra värderingar för att få genomslag för vår värdegrund och idéer. Alla som möter FKH lokalt eller på riksarrangemang är entusiastiska. De behöver bli fler!

Avslutning

Ett varmt tack till alla som ger sin tid, övertygelse och engagemang för att göra FKH till den relevanta organisation vi är idag. Vi ser med tillförsikt fram emot ett nytt verksamhetsår.

Olle Kristenson
Ordförande

Helen Friberg
Vice ordförande

Sten Ström
Kassör

Eva Danneholm

Bo Forsberg

Barbro Gustavsson

Pekka Mellergård

Gunilla Moshi

Hanna Soldal

Magnus Stenberg

Lisa Tegby

Dag Tuvelius